

Slutrapport – Hållbar konsumtion i Värmland med mervärden och minskad klimatpåverkan

Innehåll

1.	Projektidé.....	1
2.	Beskrivning av projektets genomförande	2
3.	Beskrivning av aktiviteterna.....	2
4.	Summering av måluppfyllelse och indikatorer	5
	Projektmål och resultat	5
5.	Analys och utvärdering.....	9
	Deltagarnas utvärdering	9
	Projektledningens utvärdering.....	10
6.	Rekommendationer till framtida projekt om hållbar konsumtion	10
7.	Ekonomisk uppföljning	10

1. Projektidé

Studieförbundet Vuxenskolan Värmlands (SV Värmland) projektidé var att arbeta med hållbar konsumtion med hjälp av folkbildningsmetoder för kompetensutveckling och motivation till konsumentgrupper om framtidsfrågorna och dess påverkan på vårt gemensamma klimat, den yttre miljön, hälsan och ekonomin.

Viktiga frågor som vi ställde oss var:

- Hur vi kan höja kompetensen inom projektets testgrupper och medverka till ökat medvetande genom opinionsbildning om konsumtionens, elanvändningens och transporterens klimatpåverkan.
- På vilka sätt kan vi motivera konsumenter att välja och äta hälsosam mat baserad på rena råvaror och gärna certifierade livsmedel med tydliga mervärden?
- Hur kan vi arbeta brett med måltidskunskap och sensorik samt etik och social välfärd för att förstå de mervärden som finns i miljö- och klimatcertifierad mat?
- Hur kan vi lyfta fram hållbarhetsaspekter för konsumenter med stöd av kunskap från forskningsrapporten "Planetens gränser¹" och samtidigt ge verktyg för en anpassning av konsumtionen till privatekonomin?
- Kan metoden "mobility management" vara ett bra verktyg för att visa ekonomiska fördelar och stimulera enskilda människor och familjer att delta aktivt i samverkanslösningar för persontransporter?
- På vilket sätt kan vi intressera allmänheten att lära sig s.k. "ecodriving"?
- Kan SV Värmland tillsammans med medlemsföreningar som Villaägarna, Bygdegårdarna m.fl. genomföra en kraftfull kampanj för energieffektivisering av bostäder och sparande beträffande förbrukning av hushållsel?

¹ Johan Rockström et. al., 2009. Planetary Boundaries: Exploring the Safe Operating Space for Humanity, Stockholm Resilience Centre, Stockholm University

För att kunna arbeta med dessa frågor på ett konkret sätt på är det viktigt att ge kunskap om mat och livsmedelsproduktion som i sin tur motiverar konsumenter att välja miljö- och klimatcertifierade produkter. På liknande sätt kommer projektet att arbeta med kunskapsförmedling och förbättrad privatekonomi som motivation för att allmänheten ska minska den privata konsumtionen av biltransporter med fossila bränslen och förbrukningen av energi för både uppvärmning och hushållsel i bostäder.

2. Beskrivning av projektets genomförande

För genomförande av organiserade SV Värmland en projektgrupp bestående av projektledare, en kommunikationsgrupp, en expertrådgivare samt en grupp av cirkel- eller testgruppsledare. Cirkelledarna samlades vid fem separata tillfällen, förutom de gemensamma föreläsningarna, för att ge kunskap, verktyg och för att utbyta erfarenheter om verksamheten i testgrupperna. Cirkelledarna erbjöds och deltog också i SV Värmlands ordinarie cirkelledarutbildning. Länsstyrelsen erbjöd möjligheter till avstämning av projektarbetet vid ett antal arbetsmöten.

Under projektets gång fick vi en förfrågan om att ta emot en masterstudent från Stockholm Environment Institute för praktiktjänstgöring. Efter särskild planering kom vi fram till att den bästa uppgiften borde vara att ge undervisning och inspiration till gymnasieelever. Efter kontakt med lärare på Naturbruksgymnasiet Lillerud kom vi överens om att ge fyra klasser undervisning vid fyra olika tillfällen.

Verksamhet i testgrupper förbereddes genom framtagande av informationsmaterial och möten med konsumenter i samband med mässor och festivaler såsom Lillerudsdagarna i Vålberg och Smaka på Värmland i Karlstad. I samband med de utåtriktade aktiviteterna genomfördes också en enkät och en tävling, vilka båda redovisas nedan under resultat. Information förmedlades också till samarbetsorganisationer som länsavdelningen av Bygdegårdarnas Riksförbund, Villaägarna samt SV Värmlands grundorganisationer LRF, Folkpartiet och Centerpartiet samt till medlemsorganisationen Miljöpartiet.

Projektet bjöd in till en föreläsning och dialogmöte på Karlstads universitet som helt egenarrangerad upptaktsaktivitet i den första oktoberveckan. Efter den första informationskampanjen under sensommaren och tidiga hösten 2013 anmälades deltagare till fem testgrupper varav fyra startade sin verksamhet. SV Värmlands ledning arbetade parallellt med verksamhetsplanen för 2014 och under denna process och i detta separata dokument lyftes värdegrundsfrågor och konkreta åtgärder fram både på organisationsnivå och som kunskapshöjande aktiviteter för enskilda personer.

3. Beskrivning av aktiviteterna

Projektet syftade till att utveckla metoder för att ge stöd till och stimulera enskilda personer och grupper i ett lokalsamhälle att långsiktigt förändra sina konsumtionsbeteenden och annan påverkan på klimat och miljö.

För att åstadkomma bestående beteendeförändringar i konsumtion av varor och tjänster på frivillig väg behövs både kunskap och motivation. För att stimulera till aktivt deltagande är ny kunskap som både kan leda till privatekonomisk besparing och minskade risker samt en känsla av att man deltar i något som är bra för lokalsamhället och en global hållbar utveckling.

Det inledande arbetet för att få kontakt med testgrupperna och för att starta gruppverksamheten bedrevs enligt punkterna nedan.

- Dialog och planering med aktuella föreningar och cirkelledare
- Ett inledande inspirationsseminarium om konsumtionens, elanvändningens och transporterens klimatpåverkan genomfördes i september 2013.
- Cirkelledarna genomförde planeringsmöten och samtal med de enskilda personerna om intresse och önskemål utifrån de upplevda behov som de hade.
- Efter dialogen med de blivande cirkelledarna utformades informationsmaterial om studiecirkelarna och testgruppernas planerade verksamhet.
- För att stimulera deltagarna att göra förändringar i sina respektive vardagsliv diskuterades hur tävlingar skulle kunna utformas. Cirkelledarna bedömde att det inom de aktuella grupperna skulle vara bättre att forma utmaningar som kunde användas för att mäta resultat men som samtidigt inte var tävlingsinriktade
- Vi kom också överens om att det i denna försöksverksamhet inte skulle vara nödvändigt att teckna kontrakt med deltagarna utan anmälan till testgruppens verksamhet skulle vara tillräckligt.

Aktiviteter med ungdomar – Hållbar konsumtion av mat, kläder och hemelektronik

För gruppen ungdomar inriktade vi aktiviteterna mot konsumtion av mat och andra dagligvaror. Både mat, kläder och elektronik berördes. Deltagarna fick lära sig om konsumtionens och elanvändningens klimatpåverkan genom att lära sig användning av gröna "appar" och andra digitala verktyg samt dialog och tillredning/kombination av näringsriktiga och hållbara mellanmål. Tre träffar med "prova på-aktiviteter" genomfördes. En butiksvandring genomfördes som en kompletterande aktivitet. Vandringen syftade till att visa konsumenten var man kan hitta de specifika produkterna som har särskilda värden, är certifierade enligt X etc. och dels för att starta en dialog med butikens innehavare och personal om produkterna och hur butiken kan uppfylla konsumenterna önskemål.

Aktiviteter med bygdegårdsföreningar och grannskap – Hållbar konsumtion med balans mellan "Biffen" och "moroten"

Kunskapsuppbyggnad om konsumtionens klimatpåverkan skedde genom studier av Karlstads kommuns klimatutbildning med presentationer som finns tillgängliga på kommunens hemsida och dialog inom gruppen.

Testgrupperna har sedan utifrån den egna behovsanalysen genomfört "prova på-aktiviteter" om mervärden hos livsmedel om mervärden hos livsmedel och som visar vilka mervärden som är betydelsefulla för en hållbar utveckling och hur produkterna smakar. Studiebesök har genomförts hos enskilda företagare med olika inriktningar som vedugnsbakning, användning av örter och livsmedelsbutiker. Butiksvandringarna syftade till att visa konsumenten var man kan hitta de specifika produkterna som har särskilda värden, är certifierade enligt X etc. och dels för att starta en dialog med butikens innehavare och personal om produkterna och hur butiken kan uppfylla konsumenterna önskemål.

Som en utmaning med uppföljning har grupperna gjort en skafferiinventering. Syftet med denna inventering var att dokumentera vilka konsumentprodukter som deltagaren och deltagarens familj köper in vid starten av verksamheten respektive innan avslutningen av testgruppens studiecirkel.

Testgrupperna har genomfört 7-9 träffar per grupp. Som underlagsmaterial har följande litteratur och hjälpmedel använts vid sidan av ovan nämnda klimatutbildning från Karlstads kommun: Miljövardag – material från Rådrummet i Karlstads kommun, Jorden vi äter av Gunnar Rundgren och Ann-Helen Meyer von Bremen, Naturskyddsföreningens Grön guide, Äkta vara av Mats-Eric Nilsson samt Osynliga mirakel av Inger Källander och Klimatsnart mat av Maja Söderberg.

Hållbar konsumtion med "Bilen" – Sparsam körning och minimerade transporter

Kunskapsuppbyggnad om konsumtionens klimatpåverkan planerades omfatta studier av Karlstads kommuns klimatutbildning med presentationer som finns tillgängliga på kommunens hemsida och dialog inom gruppen. Projektet lyckades inte inspirera personer att anmäla sig till den planerade testgruppsverksamheten under projektperioden. Av den anledningen genomfördes enskilda utbildningstillfällen som annan folkbildning och "prova på-aktiviteter".

Under en föreläsning gavs information om miljövänligt resande och sparsam körning (Eco Driving) av en expert inom området. Därefter genomfördes en övning om hur man använder digitala verktyg eller applikationer för att dokumentera sin körstil och hur man kan minska bränsleförbrukning och kostnad genom användning av ny kunskap och upprepade övningstillfällen. Vi en annan aktivitet erbjöds deltagarna att prova elbilar samtidigt som de fick information om miljövänligt resande och sparsam körning.

Material från projektet Miljövardag från Rådrummet i Karlstads kommun och material om Sparsam körning som är framtaget av fem studieförbund tillsammans med Vägverket Naturvårdsverkets sidor om klimatet: www.naturvardsverket.se/sv/Klimat-i-forandring/ användes vid aktiviteterna tillsammans med applikationer om sparsam körning.

Hållbar konsumtion av el i "Bostaden"

Kunskapsuppbyggnad om energihushållning i bostaden planerades ske genom studier av Karlstads kommuns klimatutbildning med presentationer som finns tillgängliga på kommunens hemsida och dialog inom gruppen. Avsikten var att ge inspiration och kunskap om vilka åtgärder som är effektiva för att hushålla med energi. Den tänkta utmaningen med energibesparing bestod av dokumentation av elförbrukningen månadsvis utifrån en baslinje. Deltagarna i testgruppen skulle jämföra sig internt och gemensamt som grupp med andra grupper som deltar i motsvarande testgrupp med samma utmaning. Den procentuella minskningen av elförbrukningen är ett enkelt och tydligt värde att bedöma.

Under projektiden lyckades vi inte starta en testgrupp som genomför verksamheten inom en grupp så som var planerat. Däremot startar en grupp sina studier och sin verksamhet i början av år 2015. Under hösten 2014 genomfördes en föreläsning med temat Utmana dig själv och din elräkning – Faktor 3-hus som annan folkbildning.

Miljövardag – material från Rådrummet i Karlstads kommun samt faktablad från Energikontor Värmland och SV: s studiematerial om solfångarbygge är det studiematerial som vi planerade att använda.

Aktiviteter med småbarnsföräldrar – Miljömärkta dagligvaror och prova på matlagning

För gruppen småbarnsföräldrar inriktades aktiviteterna mot konsumtion av mat och andra dagligvaror samt transporter. Under projektets löptid startades ingen grupp med denna specifika inriktning.

Nya aktiviteter

I redovisningen nedan om projektets uppnådda resultat framgår att andra aktiviteter genomfördes som komplement till den planerade testgruppsverksamheten.

4. Summering av måluppfyllelse och indikatorer

Det övergripande målet var att stimulera konsumenter att höja sin kunskap så att det leder till förändrade konsumtionsmönster och på sikt lägre konsumtion av varor och tjänster som påverkar klimatet och energiförbrukningen i Värmland.

Projekt mål och resultat

Projekt målen och de uppnådda resultaten redovisas i tabell 1 nedan.

Tabell 1. Uppnådda resultat – antal kompetenshöjande aktiviteter och rapporter

Att formera 9 deltagardrivna grupper	Fem deltagardrivna grupper bildade Fyra traditionella studiecirkel med färre antal träffar (jämfört med ursprunglig plan) bildade
Att genomföra och utvärdera 6 olika typer av utbildningsaktiviteter	Inom projektet har genomförts testgruppsverksamhet, traditionella studiecirkel, annan folkbildning, föreläsningar, utbildning i gymnasieklass, webb-enkät dvs. sex olika typer av aktiviteter. Vi har inte startat testgrupper inom Bilen och Bostaden men däremot genomfört aktiviteter inom annan folkbildning inom dessa områden.
Att genomföra totalt 105 utbildningsträffar	Inom projektet har genomförts 111 olika utbildningsträffar
En slutrapport i form av en metodikbeskrivning.	En slutrapport har färdigställts tillsammans med bilagor i form av tre studiehandledningar och en sammanfattande vägledning för andra organisationer.

Vi har valt att beskriva genomförandet och en allmän vägledning om hur man kan driva liknande projekt i denna rapport samt separat presentera tre studiehandledningar för Biffen, Bilen respektive Bostaden.

Redan under inledningen av projektarbetet märkte vi att det är svårt att engagera privatpersoner i testgruppsverksamhet som skall pågå över en längre tidsperiod. Projektledningen har därför valt att prova olika typer av aktiviteter med inspirationsföreläsningar för att intressera allmänheten att delta i testgruppsverksamheten samt även testgrupper eller studiecirkel med färre antal träffar eller enstaka tematiska aktiviteter. Utöver dessa fysiska aktiviteter har projektet arbetat med digitala medier som hemsidan www.svvarmland.se och Facebook <https://www.facebook.com/biffenbilenbostaden> för att ge inspiration och kunskap om hållbar konsumtion.

I tabellerna nedan redovisas samtliga aktiviteter inom projektet och deltagarantalet vid respektive aktivitet. I avsnittet med analys och utvärdering kommer vi att beröra resultatet ytterligare och även relatera resultaten till valda indikatorer. I tabell 2 redovisas 67 deltagare i 9 olika testgrupper. Fem av grupperna har genomfört det ursprungligt planerade programmet. Några av grupperna fullföljer med återstående träffar i början av 2015.

Beträffande kompetenshöjande insatserna för ungdomar på Naturbruksgymnasiet Lillerud deltog 83 elever under 4 lektioner fördelade under några månader. I bilaga 1a – 1f redovisas arbetet med eleverna tillsammans med några andra aktiviteter som leddes av praktikanten från Stockholm Environment Institute. Aktiviteterna som genomfördes som annan folkbildning lockade ett litet antal personer men resultatet för den kunskapsöverföring som skedde var mycket gott.

Tabell 2. Antalet aktiviteter och deltagare inom testgrupper respektive annan folkbildning mm

Studiecirkel	Testgrupp	Antal träffar	Antal deltagare		
			Kvinnor	Män	Totalt
Hållbar konsumtion	Cirkelledare	5	5	3	8
Biffen	Deje, Forshaga	9	5	1	6
Biffen	Hagfors	9	5	2	7
Biffen	Karlstad	9	6	2	8
Biffen	Kil	4	3	1	4
Biffen	Karlstad	3	9	4	13
Biffen	Kristinehamn	7	7		7
Morot för att välja schystare mat inkl. bilen & bostaden	Sunne	9	6	1	7
Bostaden & energiföretagaren	Alster, Karlstad	5	0	9	9
Bostaden	Älvsbacka, Karlstad	6	3	3	6
Summa		66	44	23	67
Annan folkbildning, större grupputbildningar	Datum	Antal träffar	Antal deltagare		
			Kvinnor	Män	Totalt
Naturbruksprogrammets årskurs 1 Naturvetenskap	maj-sept 2014	4	16	3	19
Naturbruksprogrammets årskurs 1 Djurvård	maj-sept 2014	4	20		20
Naturbruksprogrammets årskurs 1 Hästhållning	maj-sept 2014	4	25		25
Naturbruksprogrammets årskurs 1 Lantbruk	maj-sept 2014	4	12	6	18
Grön motorträff	27-mar-14	1	4	3	7
Trädgårdsodling	maj-juni 2014	3			
Hållbar konsumtion med klädbytdag	10-maj-14	1			
Elbilsdag	20-sep-14	1	7	7	14
Utmana dig själv och din elräkning	01-okt-14	1	3	2	5
Summa		23	87	21	108

Tabell 3 visar att ca 500 personer har deltagit i de föreläsningar som har genomförts inom ramen för projektet. Totalt redovisas 678 deltagare. Flera deltagare har varit med vid ett flertal aktiviteter. En observation är att betydligt fler kvinnor, 67 %, har deltagit än andelen män som totalt sett var 33 %. En bedömning är därför att mellan 400 och 450 enskilda personer deltagit i de kompetenshöjande aktiviteterna.

Tabell 3. Antalet aktiviteter och deltagare vid föreläsningar inom projektet

Föreläsning Målgrupp	Datum	Rubrik	Uppskattat antal deltagare		
			Kvinnor	Män	Totalt
SV Värmlands personal	maj-13	Projektverksamhet inom hållbar utveckling	26	4	30
Allmänheten	26-sep-13	Matlagning med värmländska kvalitetsråvaror	35	25	60
Allmänheten	27-sep-13	Matlagning med värmländska kvalitetsråvaror	25	20	45
Allmänheten	04-okt-13	Gör det enkelt för mig att välja rätt!	14	11	25
Allmänheten	23-jan-14	Jorden vi äter	24	12	36
SV Värmlands personal	09-jun-14	Min klimatpåverkan - hur gör jag skillnad?	6	4	10
SV Värmlands personal	16-jun-14	Hållbar konsumtion inom Biffen, Bilen & Bostaden	24	5	29
SV Värmlands personal	13-aug-14	Hållbar konsumtion inom Biffen, Bilen & Bostaden	23	5	28
Allmänheten	27-sep-14	Med konsumenten i centrum	60	25	85
Allmänheten	28-sep-14	Hållbar matlagning med värmländska grönsaker	40	30	70
Allmänheten	28-sep-14	Hållbar matlagning med värmländska grönsaker	30	25	55
Personal studieförbunden i Värmland	23-okt-14	Regionala miljömål som utgångspunkt för studieförbundens dagliga verksamhet	40	20	60
Summa		12 aktiviteter	321	182	503
Totalt antal deltagare			452	226	678

En betydande del av projektets arbete har genomförts i samband med mässor och festivaler som på något sätt har haft hållbar utveckling som en del av sitt respektive tema. I tabell 4 redovisas vid vilka aktiviteter som projektet har medverkat. Utöver dessa utåtriktade aktiviteter som har givit god uppmärksamhet åt projektets valda inriktning har projektgruppen också arbetat med utåtriktad information via hemsidan www.svvarmland.se och Facebook

<https://www.facebook.com/biffenbilenbostaden> för att ge inspiration och kunskap om hållbar konsumtion. Under hösten 2014 provade vi den digitala tekniken för att genomföra en webbenkät och en tävling. Drygt 200 personer svarade på enkäten och 13 personer deltog i webbtävlingen som vi anordnade i samband med mässan Smaka på Värmland.

Tabell 4. Projektets medverkan vid olika arrangemang samt skriftlig och digital information

Medverkan under mässa och matfestival	Datum		Antal medarbetare & ambassadörer		
			Kvinnor	Män	Totalt
Lillerudsdagarna	23-aug-13	Informationsfolder & dialog med besökare	1	1	2
Lillerudsdagarna	24-aug-13	Informationsfolder & dialog med besökare	1	1	2
Smaka på Värmland	26-sep-13	Informationsfolder & dialog med besökare	1	1	2
Smaka på Värmland	27-sep-13	Informationsfolder & dialog med besökare	2	1	3
Lillerudsdagarna	30-aug-14	Webb-enkät & informationsmaterial	5	1	6
Lillerudsdagarna	31-aug-14	Webb-enkät & informationsmaterial	4	1	5
Honungsfestivalen	30-aug-14	Webb-enkät & informationsmaterial	4	1	5
Smaka på Värmland	27-sep-14	Webb-enkät & informationsmaterial	3	2	5
Smaka på Värmland	28-sep-14	Webb-enkät & informationsmaterial	4	1	5
Olsättersmarten	28-sep-14	Webb-enkät & informationsmaterial	1	0	1
Summa		10 aktiviteter	26	10	36
Antal aktiviteter totalt			111		

Aktivitet	Antal exemplar	Antal deltagare
Information på hemsidan		
Information på facebooksidan		109 personer som gillar
Utdelade foldrar med information om Hållbar konsumtion - version 2013	600 (700)	
Utdelade flygblad om Biffen, Bilen och Bostaden	1700 (1800)	
Enkät vid festivalerna 2014		205
Facebook-kampanj med matkassetävling		13
Utdelade foldrar med information om Hållbar konsumtion - version 2014	1800 (2000)	

Under slutet av sommaren 2014 förbereddes en enkel webb-enkät och allmänheten informerades och inspirerades att besvara på frågorna via sin dator eller direkt på de

läsplattor som projektgruppen använde på ovan redovisade mässor och festivaler. Frågorna syftade till att öka intresset för de kompetenshöjande aktiviteter som projektet erbjuder. Totalt avlämnades 205 svar och resultaten summeras nedan. Antalet svar är inte tillräckligt stort för att dra långtgående slutsatser men resultaten är ändå intressanta och fungerar som bra diskussionsunderlag. En sammanställning över svaren redovisas även i bilaga 2.

Den första frågan löd: Skulle du vilja lära dig mer om varför vi bör äta mindre mängd kött och varför produktionsmetoden spelar stor roll för miljö och klimat?

66 % av respondenterna besvarade frågan med ett tydligt ja och ytterligare 19 % svarade ja, men bara om det är bra för min hälsa och mitt välbefinnande. Resterande 15 % svarade nej, det är inget för mig.

Den andra frågan gällde transporter: Kan du tänka dig att aktivt söka dig till en bil-pool för minska din klimatpåverkan?

En relativt stor andel, 32 %, svarade ja, definitivt och 12 % svarade ja, men bara om jag tjänar på det ekonomiskt. 56 % svarade att det inte är intressant för dem.

De tredje frågan handlade om elförbrukningen i bostaden: Vill du lära dig mer om hur du sparar el i din bostad?

Frågan besvarades med ett ja, utan tvekan, av 66 % av respondenterna och ytterligare 19 % svarade ja, endast om det leder till att jag minskar mina elkostnader med minst 20 %. Bara 15 % svarade nej, det är inte intressant.

Webb-tävlingen i slutet av september 2014 fick ett litet antal respondenter (13). Frågorna och svaren redovisas i bilaga 3.

5. Analys och utvärdering

Projektledningen konstaterar att antalet genomförda aktiviteter och det totala antalet deltagare överstiger projektets målsättningar. Däremot har projektet inte lyckats attrahera deltagare till 9 testgrupper med den ursprungligt planerade omfattningen. Fem grupper har arbetat enligt den nämnda planen och ytterligare grupper har arbetat med kunskapshöjning i tidsmässigt mer avgränsade gruppverksamheter. Det har varit svårt att attrahera deltagare till tema Bilen respektive tema Bostaden. Av denna anledning har vi arbetat om konceptet och färdigställer under januari 2015 nya studiehandledningar för alla tre aktuella teman med en något minskad omfattning eller 7 träffar istället för 9. De utkast till studiehandledningar som förelåg i mitten av december lämnas som bilaga 4a-c.

Deltagarnas utvärdering

Några av testgrupperna har bett om och fått möjlighet att slutföra de sista träffarna i sin respektive studiecirkel under början av 2015. Av denna anledning har vi ännu inte kunnat göra en fullständig

sammanställning av deltagarnas kursvärderingar. SV Värmland ber därför att få återkomma med en uppdaterad slutrapport så snart dessa utvärderingar har kunnat sammanställas.

Projektledningens utvärdering

En framgångsfaktor i projektet har varit att engagera kompetenta och engagerade cirkelledare som inspiratörer och ambassadörer i testgrupperna. Dessa personer har både hjälpt till med rekrytering av deltagare och deras arbete med att lyssna in deltagarnas intresseområden har bidragit till att testgrupperna har kunnat genomföra sin verksamhet på ett uppskattat sätt. Projektledningen bedömer att de största svårigheterna med att intressera privatpersoner för att delta i relativt sett omfattande studieverksamhet i grupp beror på att frågeställningarna är allmänna och klimatförändringarna än så länge uppfattas som avlägsna.

Projektet har inte lyckats att fånga ett stort engagemang och ambassadörer inom samverkansorganisationer som Bygdegårdarnas Riksförbund eller Villaägarna. Vi avser dock att fortsätta detta arbete under det innevarande året och med de nya studiehandledningarna som bra verktyg. En slutsats i den preliminära analysen av arbetet inom projektet är att avsaknaden av en tydlig studiehandledning har betytt att antalet deltagare i testgrupperna har blivit lågt och en del intresserade personer har valt att inte delta av detta skäl. Tanken med att ha en friare uppläggnings med många förslag om litteratur och tips utifrån gruppernas egna intressen har inte varit attraktiv.

SV Värmland har utvecklat kommunikationen från projektet genom hemsida med blogg, Facebook-sida och med webb-enkäter via både dator och läsplatta. Läsplattor användes vid flera mässor och festivaler under hösten 2014. Arbetet har givit värdefulla erfarenheter och har lett till att vi har fått kontakt med fler konsumenter än vad som annars skulle ha varit fallet. I och med att de nya möjligheterna med digital kommunikation hela tiden både utvecklas och ändras kan vi konstatera att resurserna inom projektet inte har varit tillräckliga för att följa med i denna utveckling.

6. Rekommendationer till framtida projekt om hållbar konsumtion

Efter analys av samtliga kursvärderingar kommer SV Värmland i slutversionen av denna rapport att sammanfatta några rekommendationer till andra organisationer som skulle vilja bedriva verksamhet med samma eller liknande målsättningar. Till dessa rekommendationer kommer vi även att lämna de tre studiehandledningar som håller på att utformas för de studiecirkel som SV Värmland planerar att starta under 2015. Dessa studiehandledningar kommer att vara tillgängliga för alla studieförbund att använda.

7. Ekonomisk uppföljning

Uppföljning av det ekonomiska resultatet jämfört med budget visar följande:

- Projektets kostnader har följt budget mycket bra med hänsyn tagen till vissa anpassningar av verksamheten med färre testgrupper och fler föreläsningar samt aktiviteter med annan folkbildning. En tänkt underkonsult timanställdes vilket minskade kostnaderna för köpta tjänster och ökade personalkostnaderna i motsvarande grad.

- Deltagarintäkterna blev betydligt lägre än planerat beroende färre antal deltagare i testgrupperna än beräknat. En tänkt projektmedarbetare med anställningsstöd valde att arbeta i ett annat projekt och detta minskade de tänkta intäkterna i projektet med 90 tkr.
- SV Värmland bidrar med 21 tkr

Hållbar konsumtion i Värmland med mervärden och minskad klimatpåverkan

Kostnadsslag	Budget Kronor	Uppföljning 2014-12-31 Kronor
Personalkostnader	338 000	346 337
Köpta tjänster	132 000	57 129
Övriga kostnader	120 900	50 969
Medfinansierade livsmedelsprodukter för testning		22 000
Medfinansierat arbete		114 000
Indirekta kostnader	0	
Summa	590 900	590 435
Finansiering	Totalt Kronor	Totalt Kronor
Budgeterade intäkter (deltagarintäkter)	81 400	13 840
Sökt belopp från Länsstyrelsen	419 500	419 500
Medfinansierade livsmedelsprodukter för testning		22 000
Medfinansierat arbete		114 000
SV Värmland		21 095
Särskilt anställningsstöd	90 000	
Summa	590 900	590 435